

**ORIENTĂRI PRIVIND
OBLIGATIVITATEA UNIFORMELOR
ȘCOLARE SAU A CODURILOR
VESTIMENTARE ÎN ȘCOLI, ÎN
STATE MEMBRE UE, JAPONIA,
MAREA BRITANIE ȘI SUA**

studiu documentar

iulie 2025

Lucrările elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă au caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților. Documentele legislative oficiale au fost consultate în limba de origine, iar traducerea informațiilor relevante selectate nu reprezintă o traducere oficială, fiind furnizată ca un mijloc de înțelegere a unui document original, scris în altă limbă. Baza de date cuprinzând totalitatea studiilor elaborate de Direcția studii și documentare legislativă poate fi accesată prin intermediul paginii de Intranet a Camerei Deputaților la adresa:

<http://www.cdep.ro/infoparl/dip.studii?par1=2024>

Documentare și sinteză: **VIOLETA CINCĂ, AURORA TRĂNESCU**
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ
Palatul Parlamentului, str. Izvor nr.2-4, sect.5, București
Tel: 021.316.03.65; 021.414.13.50/ 51, Interior 1350,
E-mail: doc@cdep.ro

CUPRINS

INTRODUCERE.....	7
AUSTRIA.....	8
BELGIA	8
BULGARIA.....	9
REPUBLICA CEHĂ	10
CIPRU	11
FRANȚA	12
GERMANIA	14
IRLANDA.....	15
JAPONIA.....	16
MALTA.....	20
MAREA BRITANIE	21
OLANDA	25
POLONIA	27
SPANIA	28
SUA.....	30
SUEDIA	37
WEBOGRAFIE	39

Introducere

Istoria uniformelor școlare¹ datează din secolul al XVI-lea în Anglia. Una dintre primele utilizări înregistrate ale uniformelor școlare a fost la Christ's Hospital School din Londra în 1552. Elevii de acolo purtau haine lungi albastre și ciorapi galbeni. La acea vreme, uniforme au fost introduse în special în școlile de caritate pentru a promova egalitatea între copiii săraci și pentru a reduce distracțiile. Până în secolul al XIX-lea, mai multe școli publice și private din Regatul Unit au adoptat uniforme ca modalitate de a crea disciplină și unitate.

În Statele Unite, uniforme școlare au devenit comune mult mai târziu. Conform unui raport al Centrului Național pentru Statistici Educaționale (NCES), doar aproximativ 3% din școlile publice aveau uniforme în perioada 1995-1996. Dar acest număr a crescut la 20% în prezent.

Astăzi, țări precum Japonia, Coreea de Sud, India și multe națiuni africane au o cultură puternică a uniformelor școlare, pe care le folosesc adesea pentru a promova respectul, disciplina și identitatea școlară.

Uniformele școlare pot îmbunătăți semnificativ siguranța unui mediu școlar. Prin facilitarea identificării elevilor și a persoanelor străine, uniforme ajută la prevenirea infiltrării persoanelor neautorizate în rândul elevilor.

Această vizibilitate sporită poate fi un factor de descurajare a potențialelor activități infracționale din campus. De exemplu, un studiu publicat în [Institute of Education Sciences](#) a constatat că școlile cu politici privind uniforme au înregistrat o reducere cu 30% a ratei criminalității în comparație cu școlile fără uniforme.

Uniformele pot juca un rol crucial în îmbunătățirea concentrării elevilor asupra educației lor. Atunci când elevii poartă uniforme, aceștia sunt mai puțin distrași de vestimentația lor și se pot concentra mai mult asupra studiilor. Cercetările indică faptul că școlile cu politici privind uniforme raportează o îmbunătățire cu 5 până la 10% a performanței academice.

Acest lucru este atribuit unei distrageri a atenției reduse și unui mediu de învățare mai disciplinat. [National Center on Safe Supportive Learning Environment](#) a subliniat că uniforme conduc la o creștere cu 7% a performanțelor elevilor la materiile de bază.

Cu toate acestea, există, de asemenea, multe studii care susțin că nu există niciun impact semnificativ asupra notelor copiilor atunci când poartă uniforme.

¹ <https://www.uniformmarket.com/statistics/pros-and-cons-of-school-uniforms#:~:text=Proponents%20argue%20that%20uniforms%20can,uniforms%20to%20reinforce%20gender%20stereotypes.>

Austria

În Austria, în general, nu există un cadru legal care să impună uniforme școlare în școlile publice. Abordarea predominantă în învățământul public austriac este de a nu folosi coduri vestimentare, încurajând elevii să își exprime personalitatea individuală și să își exercite libertatea de exprimare.

În timp ce școlile publice din Austria nu impun de obicei uniforme, este important de remarcat o excepție importantă în ceea ce privește acoperirea capului în scopuri religioase: în anul 2019, a fost adoptată o lege (secțiunea 43 din Legea federală privind educația școlară) care interzicea îmbrăcămintea, de natură religioasă sau ideologică, care presupune acoperirea capului în cazul elevilor cu vârste cuprinse între 6 și 10 ani din școlile primare. Cu toate acestea, această dispoziție a fost abrogată ca fiind neconstituțională de Curtea Constituțională a Austriei, la 11 decembrie 2020². Curtea a constatat că interdicția, deși formulată în termeni generali, viza de facto vâlm musulman pe cap și, prin urmare, încălca principiul austriac al egalității, coroborat cu libertatea religioasă.

În ceea ce privește învățământul privat, unele școli private sau internaționale din Austria (cum ar fi [AMADEUS International School Vienna](#)) pot avea propriile orientări privind uniforme, ca parte a regulamentului lor intern, pe care elevii trebuie să le respecte. Acestea sunt mai degrabă acorduri contractuale decât o obligație legală la nivel național.

Belgia

În Belgia, cadrul juridic privind uniforme școlare este destul de diferit de cel al țărilor cu politici privind uniforme obligatorii³. În general, nu există nicio obligație legală la nivel național ca elevii să poarte uniforme în școlile publice.

Școlile publice din Belgia nu impun de obicei o uniformă școlară. Elevilor li se permite, în general, să poarte propriile haine. Este de așteptat ca aceștia să aibă o ținută adecvată.

Multe școli private, în special instituțiile catolice sau școlile internaționale, pot alege să își pună în aplicare propriile politici privind uniforme școlare. Acestea sunt reglementări interne ale fiecărei școli și fac parte din acordul pe care părinții îl încheie atunci când își înscriu copiii.

În timp ce uniforme complete sunt mai puțin frecvente în școlile publice, unele școli pot avea coduri generale de îmbrăcămintă care definesc ținutele acceptabile și inacceptabile (de exemplu, interzicerea hainelor care nu acoperă anumite părți ale

² <https://www.courthousenews.com/austria-court-overturns-primary-school-headscarf-ban/>

³ <https://www.expatinfodesk.com/destinations/brussels/children/schools/life-at-school/>

corpului, a hainelor cu sloganuri ofensatoare etc.). Aceste coduri au, de obicei, scopul de a menține un mediu de învățare respectuos și decent.

Simboluri religioase (eșarfe): acestea au fost un subiect semnificativ de dezbatere juridică și socială în Belgia. Spre deosebire de o uniformă școlară generală, purtarea simbolurilor religioase, în special a vălului islamic (hijab) în școli, a făcut obiectul unor contestații juridice și al unor hotărâri contradictorii.

Unele școli, în special în cadrul rețelei „GO!” (Community Education) din Comunitatea Flamandă, au adoptat interdicții privind simbolurile religioase vizibile⁴, invocând principiul neutralității în învățământul public.

Aceste interdicții au fost contestate în instanțele belgiene și, uneori, la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO)⁵. Hotărârile au fost variate și adesea complexe, echilibrând libertatea religioasă cu principiul neutralității școlare.

De exemplu, în aprilie 2024⁶, CEDO s-a pronunțat într-o cauză privind interzicerea hijab-ului în școlile Comunității Flamande din Belgia, constatând că interdicția nu a încălcat articolul 9 din CEDO (libertatea religioasă), subliniind marja de apreciere acordată autorităților naționale.

Acesta rămâne un domeniu extrem de controversat, cu dezbateri în curs și contestații juridice în diferite regiuni și rețele școlare din Belgia.

Bulgaria

În Bulgaria, uniforme școlare nu sunt obligatorii prin legislația națională, dar școlile au autonomia de a adopta uniforme ca parte a regulamentelor lor interne.

Cadrul juridic pentru uniforme școlare în Bulgaria

1. Legea educației naționale ([Закон за предучилищното и училищното образование](#)) este principalul act juridic care reglementează sistemul de învățământ din Bulgaria. Aceasta nu impune în mod explicit uniforme școlare la nivel național. Cu toate acestea, acordă autonomie școlilor și consiliilor școlare pentru a adopta norme și politici interne privind disciplina școlară și codul vestimentar.

⁴ <https://strasbourgobservers.com/2021/09/01/the-human-rights-centre-submitted-a-joint-third-party-intervention-in-a-case-before-the-ecthr-against-belgium-concerning-a-ban-of-religious-symbols-in-public-high-schools/>

⁵ <https://www.jurist.org/news/2024/05/echr-rules-flanders-ban-on-visible-religious-symbol-in-schools-compatible-with-freedom-of-religion/#:~:text=ECHR%20rules%20Flanders%20ban%20on,Donate%20%E2%96%BE>

⁶ <https://www.eunews.it/en/2024/05/16/legitimate-to-ban-islamic-veils-in-schools-echr-ruling-agrees-with-flemish-education-system/>

Reguli interne și autonomie școlară

Școlile pot introduce în mod voluntar uniforme prin intermediul regulilor lor interne (Вътрешен правилник).

Consiliul școlar (Обществен съвет), care include părinți, profesori și uneori elevi, participă de obicei la decizia de a introduce uniforma școlară.

Decizia este documentată și publicată de școală.

Ministerul Educației și Științei ([Министерство на образованието и науката - МОН](#)) încurajează, dar nu impune uniforme școlare.

La sfârșitul anilor 2000 și începutul anilor 2010, au existat mai multe inițiative susținute de guvern pentru a promova uniforme școlare, în special pentru a sprijini disciplina și a reduce inegalitatea socială.

Acestea au fost programe pilot, fără caracter obligatoriu din punct de vedere juridic.

Majoritatea școlilor private mari (de exemplu, Școala Bulgară din Sofia, Colegiul American din Sofia) mențin politici privind uniforme ca parte a identității și disciplinei. De exemplu, la [British School of Sofia](#) se așteaptă ca elevii cu vârste cuprinse între 2 și 18 ani să poarte uniforme școlare zilnic.

Republica Cehă

În Republica Cehă, nu există nicio lege națională care să impună uniforme școlare în școlile publice sau private. Cu toate acestea, școlile au autonomia de a introduce coduri vestimentare sau uniforme ca parte a regulamentelor lor interne.

Legea educației (Legea nr. 561/2004 Coll.) - [Školský zákon](#) este principala lege care reglementează sistemul de învățământ din Republica Cehă.

Legea nu include nicio dispoziție care să impună sau să reglementeze uniforme școlare. Aceasta subliniază autonomia școlilor de a-și stabili propriile reguli interne și orientări organizaționale, atât timp cât acestea sunt în conformitate cu legea și respectă drepturile fundamentale.

Fiecare școală trebuie să creeze un *Školní řád* (Cod de conduită școlară), care este aprobat de directorul școlii în colaborare cu consiliul școlar.

Codul școlar poate include coduri vestimentare, dar nu poate încălca drepturile constituționale, cum ar fi libertatea de exprimare sau religia.

Codurile vestimentare (dacă există) trebuie să fie rezonabile, nediscriminatorii și proporționale.

Părinții și elevii au dreptul să analizeze și să participe la elaborarea sau modificarea politicilor școlare prin intermediul consiliilor de părinți sau al consiliilor școlare.

În cazul în care un cod vestimentar sau o cerință privind uniforma este percepută ca fiind inechitabilă sau împovărătoare, părinții pot:

- să depună o plângere la directorul școlii,
- să facă apel la Inspectoratul Școlar (*Česká školní inspekce*),
- sau chiar să ia măsuri legale în caz de discriminare.

Republica Cehă nu are interdicții specifice privind îmbrăcămintea religioasă (de exemplu, vâlul pe cap) în școli, deși au existat dispute și au făcut obiectul unor hotărâri judecătorești (de exemplu, cazul vâlului la o școală de asistență medicală din Praga în 2013-2014).

În general, școlile trebuie să echilibreze politicile laice cu libertatea religioasă, în conformitate cu Constituția cehă și cu legislația europeană privind drepturile omului.

Královská základní škola v Praze-Troji ([Școala elementară regală din Praga-Troja](#)) solicită în mod explicit uniforme școlare ca parte a politicii sale interne.

Cipru

În Cipru, reglementările privind uniformele școlare sunt stabilite în principal la nivelul școlii, deși [Ministerul Educației, Culturii, Sportului și Tineretului](#) oferă un cadru general și recomandări. Deși uniformele sunt obligatorii în toate școlile cipriote, școlile private aplică, în general, politici mai stricte în comparație cu școlile publice.

[Ministerul Educației, Culturii, Sportului și Tineretului](#) din Cipru clarifică faptul că fiecare unitate școlară are autonomia de a stabili politica sa specifică privind uniformele școlare. Se așteaptă ca această politică să se bazeze pe bun simț și bun gust, promovând un spirit de cooperare, respect reciproc și dialog.

Pentru școlile primare, personalul didactic, în colaborare cu Asociația Părinților și Consiliul Central al Elevilor, decide cu privire la tipul de uniformă. Ministerul, în colaborare cu Asociația Pancypriană a Părinților pentru Școlile Primare, furnizează circulare care sugerează diferite opțiuni de uniforme formale din care școlile pot alege.

În timp ce detaliile specifice variază în funcție de școală, elementele comune ale uniformelor școlare din Cipru includ adesea:

- cămăși polo sau cămăși cu nasturi: adesea în alb, gri sau în culorile școlii, uneori cu logo-ul școlii.

- pantaloni lungi sau pantaloni scurți: de obicei gri sau albastru marin pentru băieți. Pentru fete, fustele (adesea în carouri sau în dungi) sau pantalonii de culoare închisă. Unele școli permit pantaloni scurți pentru elevii mai tineri sau în timpul verii din cauza căldurii.
- blazere, pulovere sau cardigane: adesea în culorile școlii, în special pentru ținutele de iarnă.
- cravate: comune în școlile private și catolice și în unele școli secundare publice.
- șosete: de obicei în culorile școlii, alb, gri sau negru.
- pantofi: în general negri, simpli, pantofii sport fiind rezervați pentru lecțiile de educație fizică și activitățile sportive.

Dincolo de elementele specifice uniformei, școlile au, de asemenea, politici privind aspectul general al elevilor, pentru a se asigura că acesta se aliniază cu un statut adecvat al elevului și cu mediul educațional. Acestea includ adesea:

- părul: în general, tunsorile ciudate sau șuvițele sunt considerate nepotrivite. În Cipru de Nord, reglementările recente autorizează coifuri simple și bandane pentru acoperirea capului din motive religioase, cu condiția ca acestea să fie cu o singură culoare și fără modele sau logo-uri.
- bijuterii și accesorii: bijuteriile excesive sau provocatoare, cum ar fi inelele multiple, inelele de nas sau pentru buric, nu sunt de obicei permise.
- machiajul: adesea descurajat, în special pentru elevii mai tineri. Machiajul modest și subtil poate fi permis fetelor mai mari din școala secundară.
- toate articolele de uniformă trebuie să fie curate și în stare bună.

Școlile pot lua măsuri disciplinare pentru elevii care nu aderă la politica privind uniformele școlare. Acestea pot varia de la contactarea părinților pentru a le cere să aducă la școală un articol adecvat de uniformă, izolarea temporară de ceilalți elevi sau detenția pentru încălcări persistente. În cazuri mai grave sau repetate, un elev ar putea pierde timpul liber sau, în ultimă instanță, ar putea fi suspendat sau exmatriculat, deși școlile încearcă în general să colaboreze cu părinții pentru a evita astfel de măsuri.

Franța

În Franța, uniforme școlare nu sunt obligatorii în școlile publice, abordare în vigoare încă din 1968. Cu toate acestea, a existat o schimbare recentă și un program pilot este în prezent în curs de desfășurare pentru a reintroduce uniforme în aproximativ 100 de școli publice pe bază de voluntariat⁷.

⁷ https://www.franceinfo.fr/societe/education/info-franceinfo-uniforme-a-l-ecole-tenue-prix-duree-on-vous-devoile-le-contenu-de-l-experimentation-souhaitee-par-le-ministere-de-l-education-nationale_6234792.html

Din punct de vedere istoric, după protestele studentești din luna mai anul 1968, școlile publice au abandonat în mare măsură practica uniformelor obligatorii. Elevilor li s-a permis, în general, să poarte haine obișnuite, punându-se accentul pe libertatea individuală de exprimare.

Principalele excepții de la această regulă au fost:

Liceele militare: aceste instituții au menținut în mod tradițional politici stricte privind uniforme.

Îmbrăcămintea religioasă: Franța susține principiul laicității (secularismului) în instituțiile sale publice. Aceasta înseamnă că simbolurile și îmbrăcămintea religioase ostentative (cum ar fi hijab-ul, crucile mari sau, mai recent, abaya și qamis⁸) sunt interzise în școlile publice pentru a asigura un mediu neutru.

Școlile private și catolice din Franța sunt mult mai predispuse să impună uniforme școlare sau coduri stricte de îmbrăcămintă. Aceste școli încorporează adesea logo-ul sau culorile școlii lor în modelul uniforme. Printre motivele adesea invocate pentru uniforme din aceste școli se numără încurajarea sentimentului de comunitate, reducerea inegalităților sociale bazate pe îmbrăcămintă și promovarea disciplinei.

Recent, a existat o dezbatere politică și un interes pentru reintroducerea uniformelor în școlile publice. Inițiatorii și susținătorii, inclusiv președintele Emmanuel Macron și fostul ministru al educației Gabriel Attal, susțin că uniforme ar putea:

- să reducă inegalitățile sociale, prin minimizarea diferențelor vizibile din punct de vedere financiar sau de origine socială prin îmbrăcămintă.
- să combată bullying-ul, prin eliminarea oportunităților pentru elevi de a fi judecați sau vizați pe baza ținutei lor.
- să îmbunătățească climatul academic, prin crearea unui mediu de învățare mai formal și mai concentrat.
- să întărească valorile republicane, prin promovarea unui sentiment de unitate și a unei identități comune.

Ca urmare, în primăvara anului 2024 a început un test, pe durata a doi ani, în aproximativ 100 de școli publice. Participarea la acest program pilot este voluntară pentru școli și municipalități. Costurile acestor uniforme (estimate la aproximativ 200 EUR pe elev pentru un set de bază) sunt acoperite de guvernele naționale și locale, nu de familii.

⁸ <https://www.conseil-etat.fr/Pages-internationales/english/news/french-secularism-banning-abaya-style-clothing-in-schools-is-legal#:~:text=French%20secularism%3A%20banning%20abaya%2Dstyle,is%20legal%20%2D%20Conseil%20d%27%C3%89tat>

Dacă experimentul⁹ va fi unul de succes, guvernul intenționează să pună în aplicare legislația privind uniforme școlare la nivel național până în anul 2026. Cu toate acestea, această inițiativă a stârnit dezbateri, unii critici susținând că uniforme școlare sunt o soluție superficială pentru problemele sistemice mai profunde din educație, cum ar fi subfinanțarea și deficitul de profesori.

Germania

În Germania, uniforme școlare nu sunt, în general, obligatorii în școlile publice. Nu există nicio reglementare națională sau la nivel de stat care să le impună. Acest lucru rezultă dintr-un accent puternic pus pe libertatea individuală și o aversiune istorică față de uniforme din cauza asocierii acestora cu regimurile totalitare din trecut.

În timp ce uniforme complete sunt rare, unele școli, în special școlile private sau școlile specializate specifice, își pot implementa propriile coduri de îmbrăcăminte sau politici privind vestimentația școlară. Acestea sunt de obicei mai puțin rigide decât uniforme tradiționale și pot include îmbrăcăminte cu marcă: școlile pot oferi tricouri, hanorace sau pulovere cu sigla școlii pe care elevii să le poarte. Acest lucru urmărește să promoveze un sentiment de comunitate, fără presiunea unei uniforme stricte.

Orientări generale pentru o ținută adecvată: chiar și în lipsa unei uniforme, școlile publice au adesea norme incluse în regulamentele lor școlare care interzic îmbrăcăminte excentrică, ofensatoare sau care distrage atenția (de exemplu, fuste mini, topuri sau îmbrăcăminte cu sloganuri nepotrivite). Acest lucru rămâne la decizia fiecărei școli.

Au existat dezbateri ocazionale cu privire la reintroducerea uniformelor sau a unor coduri vestimentare mai stricte în școlile publice. Argumentele în favoarea acestora invocă adesea:

- reducerea diferențelor sociale: uniforme ar putea minimiza diferențele vizibile de bunăstare dintre elevi, reducând potențial hărțuirea sau presiunea socială legată de modă.
- îmbunătățirea mediului de învățare: un aspect mai standardizat ar putea conduce la o atmosferă mai concentrată și mai disciplinată.
- promovarea unui sentiment de apartenență: îmbrăcăminte școlară ar putea promova un sentiment mai puternic de identitate și de comunitate în cadrul școlii.

Cu toate acestea, aceste propuneri se confruntă de obicei cu o opoziție semnificativă din partea sindicatelor profesorilor, a părinților și a politicienilor care acordă prioritate libertății individuale, exprimării personale și consideră uniforme școlare drept

⁹ <https://www.spectator.co.uk/article/will-frances-school-uniform-experiment-foster-egalite/>

o încălcare a libertăților civile. [Conferința miniștrilor educației](#) (KMK), care stabilește politica educațională pentru statele federale germane, a respins în mod tradițional propunerile privind uniforme naționale.

Irlanda

În Irlanda, politicile privind uniforme școlare sunt stabilite în principal la nivelul fiecărei școli de către consiliile de administrație ale acestora. Nu există o legislație specifică care să impună uniforme școlare la nivel național. Cu toate acestea, este foarte comun ca atât școlile primare, cât și cele secundare să impună uniforme școlare, ceea ce face ca acest lucru să fie o normă în întreaga țară.

Majoritatea școlilor irlandeze prevăd în regulamente purtarea uniforme școlare, care poate să includă următoarele articole vestimentare:

- pantaloni/fuste: băieții poartă, în general, pantaloni (adesea gri sau albastru marin), în timp ce fetele poartă, de obicei, fuste sau sarafane, deși pantalonii sunt din ce în ce mai des oferiți ca opțiune pentru fete.
- cămăși/ bluze: cămăși albe sau deschise la culoare sau tricouri polo.
- hanorace/blazere: adesea în culorile școlii, cu stema școlii.
- cravate: sunt comune în școlile secundare și în unele școli primare.
- încălțăminte: în general, pantofi școlari simpli, de culoare închisă.
- uniforme de educație fizică: multe școli solicită o uniformă specifică pentru orele de educație fizică.

Costul uniformelor școlare rămâne o preocupare semnificativă pentru multe familii, în special pentru cele cu venituri mici. Organizații precum [Barnardo's](#) subliniază frecvent povara financiară. În timp ce liniile directe ale Ministerului Educației urmăresc să reducă aceste costuri, punerea lor în aplicare nu este constantă.

S-au solicitat măsuri mai stricte, inclusiv o reglementare legislativă, pentru a asigura un cost decent al uniformelor școlare. De exemplu, proiectul de lege din anul 2022 privind educația ([uniforme școlare accesibile](#)) a fost introdus pentru a permite ministrului educației să elaboreze reglementări privind uniforme școlare accesibile¹⁰. Deși acest proiect de lege este încă în curs de elaborare, acesta indică o dorință puternică de a aborda mai direct problema costurilor uniformelor.

În plus față de uniforme, școlile au adesea reglementări privind aspectul general al elevilor, cum ar fi orientări privind aspectul părului, încălțăminte, machiajul și bijuteriile, pentru a menține un mediu școlar coerent și adecvat.

¹⁰ <https://sinnfein.ie/news/immediate-action-required-to-reduce-school-uniform-costs-for-families-darren-orourke-td/>

Japonia

Uniformele școlare sunt foarte comune în Japonia, în special în gimnaziu și liceu; acestea reprezintă o parte semnificativă a culturii japoneze și sunt adesea considerate simboluri ale tinereții și identității școlare.

Majoritatea școlilor gimnaziale și liceale, atât publice, cât și private, solicită elevilor să poarte uniforme. Deși mai puțin frecvent, unele școli primare private și guvernamentale au, de asemenea, uniforme.

Cea mai comună uniformă tradițională pentru băieți este numită *gakuran* sau *tsume-eri*. Aceasta este o uniformă în stil militar, constând într-o jachetă neagră sau albastru marin cu guler înalt și cinci nasturi aurii, purtată cu pantaloni asortați. Uniforma clasică pentru fete se numește *fuku* și este inspirată de uniforme de marină; este compusă dintr-o bluză cu guler în stil marină și o fustă plisată.

În ultimele decenii, multe școli s-au orientat către uniforme în stil occidental, în special uniforme de tip blazer. Acestea includ de obicei un blazer (adesea cu emblema școlii), o cămașă cu guler, o cravată și pantaloni pentru băieți și o fustă plisată (sau uneori pantaloni) pentru fete. De obicei, școlile au versiuni diferite de uniforme pentru vară și iarnă, cu ajustări ale țesăturii și ale lungimii mânecilor.

În timp ce uniforme creează un sentiment de unitate, elevii găsesc adesea modalități de a-și exprima individualitatea prin modificări precum șosete diferite, panglici sau chiar machiaj subtil, deși regulile în acest sens pot varia în funcție de școală.

Uniformele școlare japoneze sunt adânc înrădăcinate în cultura populară, apărând adesea în benzi desenate¹¹, desene animate și alte media. Acestea evocă un sentiment de nostalgie pentru foștii elevi și sunt asociate cu perioada lipsită de griji a tinereții.

Deși nu sunt universal obligatorii în toate școlile din Japonia, uniforme școlare sunt obligatorii în aproape toate școlile gimnaziale și liceale, atât în cele publice, cât și în cele private. Aceasta este o normă culturală foarte puternică și o parte esențială a sistemului școlar.

Uniformele sunt mai puțin răspândite în școlile elementare, deși unele școli elementare private și de stat le impun. Mulți elevi de școală primară poartă haine obișnuite.

Studentii din universități din Japonia nu poartă, în general, uniforme, ceea ce le oferă libertate în alegerea vestimentației.

Uniformele se consideră că promovează disciplina, egalitatea (prin minimizarea diferențelor economice vizibile), sentimentul de comunitate și identitatea școlii. De asemenea, ele simplifică îmbrăcămintea zilnică pentru elevi și părinți. Dincolo de

¹¹ Benzile desenate sunt o parte importantă a culturii și divertismentului japonez, mult mai răspândite decât în multe alte țări.

uniforma în sine, multe școli japoneze au reguli stricte în ceea ce privește aspectul, inclusiv culoarea părului (adesea se cere păr negru natural), coafurile, machiajul și chiar tipul de genți sau pantofi pe care elevii le pot folosi.

În timp ce uniforme tradiționale „gakuran” și „fuku” sunt încă frecvente, multe școli au adoptat uniforme mai moderne în stil blazer. Există, de asemenea, variații sezoniere: uniforme de vară și de iarnă.

Obligativitatea purtării uniformelor școlare în Japonia nu decurge dintr-un singur act public sau lege națională care să impună în mod explicit uniforme școlare pentru toți elevii din țară. În schimb, utilizarea pe scară largă a uniformelor școlare în Japonia se datorează:

- reglementărilor la nivel de școală: fiecare școală în parte (în special școlile gimnaziale și liceale, atât publice, cât și private) are autoritatea de a-și stabili propriile reguli privind uniforme și codurile vestimentare. Marea majoritate a acestor școli au ales să facă uniforme obligatorii.
- normelor și tradițiilor culturale: uniforme au fost adânc înrădăcinate în cultura școlară japoneză de peste un secol. Se consideră că acestea promovează disciplina, egalitatea, sentimentul de unitate și identitatea școlară. Această așteptare culturală puternică joacă un rol semnificativ în prevalența lor.
- filosofiei educaționale: sistemul educațional japonez pune adesea accentul pe armonia grupului (*wa*) și pe identitatea colectivă. Uniformele contribuie la aceasta prin minimizarea expresiilor individualiste prin îmbrăcăminte și prin promovarea unui sentiment de apartenență la școală.

Deși nu există o dispoziție guvernamentală de sus în jos, [Ministerul Educației, Culturii, Sportului, Științei și Tehnologiei \(MEXT\)](#)¹² oferă orientări și cadre generale pentru educație. Cu toate acestea, detaliile specifice ale regulamentelor școlare, inclusiv uniforme, sunt lăsate de obicei la latitudinea fiecărei școli și a consiliilor locale de educație.

În unele prefecturi, cum ar fi Tokyo, au avut loc recent dezbateri urmate de relaxări ale anumitor reguli stricte privind uniforme (cum ar fi culoarea părului sau interzicerea anumitor accesorii), ca răspuns la reacția opiniei publice și la preocupările privind starea de bine a elevilor. Cu toate acestea, cerința fundamentală de a purta o uniformă rămâne în mare parte în vigoare pentru majoritatea școlilor gimnaziale și liceale.

Procedura de alegere a modelelor de uniforme școlare în Japonia este decisă în principal la nivelul fiecărei școli, însemnând un proces care ia în considerare diverși

¹² Acesta este portalul lor în limba engleză. Aici se pot găsi informații despre politicile lor, știri, statistici și diverse inițiative legate de educație, știință, sport și cultură în Japonia.

factori și părți interesate. Neexistând un mandat național de sus în jos privind modele specifice, apare o gamă variată de stiluri în întreaga țară.

Administrația școlii (directorul, profesorii și consiliul școlar) sunt principalii factori de decizie. Ei au autoritatea de a stabili și de a revizui politicile privind uniforme. Modificările aduse uniformelor pot fi inițiate de școală pentru a-și moderniza imaginea, pentru a îmbunătăți confortul sau pentru a aborda schimbarea normelor sociale.

Multe școli au o istorie îndelungată în ceea ce privește designul uniformelor lor, care este adesea considerat un simbol al patrimoniului și identității școlii. Orice modificare ar trebui să ia în considerare această tradiție. Este adesea încorporată stema sau emblema școlii.

Deși nu este întotdeauna un vot formal, școlile pot solicita feedback de la elevi și părinți, în special atunci când iau în considerare un nou design. Opiniile elevilor, în special din rândul liceenilor care apreciază un anumit stil, pot fi influente. Școlile caută, de asemenea, aspecte practice precum durabilitatea, ușurința de curățare și adaptabilitatea la diferite anotimpuri (variantele de vară și iarnă sunt standard). Există o tendință în creștere către uniforme care sunt mai confortabile și permit o mai mare libertate de mișcare, încorporând țesături moderne.

Deși tradiția este puternică, școlile nu sunt complet imune la tendințele modei. Unele școli chiar angajează designeri renumiți pentru a crea uniforme mai elegante pentru a atrage elevii, deoarece o uniformă la modă poate fi un factor important pentru elevi în alegerea unei școli. Producătorii de uniforme joacă, de asemenea, un rol important prin propunerea de noi modele și tehnologii de țesături. Aceștia colaborează îndeaproape cu școlile pentru a dezvolta uniforme personalizate.

Din momentul în care se alege un nou model de uniformă, școlile anunță de obicei schimbarea cu suficient timp înainte, permițând adesea o perioadă de tranziție în care pot fi purtate atât uniforme vechi, cât și cele noi. Elevilor și familiilor li se pun la dispoziție informații cu privire la locul de achiziționare a uniformei școlare specifice (furnizori desemnați, secții ale magazinelor).

În Japonia, părinții sunt în general responsabili pentru plata uniformelor școlare. De obicei, școlile nu oferă gratuit uniforme elevilor. Uniformele școlare reprezintă o cheltuială majoră pentru familiile japoneze; un set complet, care include variante de vară și de iarnă și, adesea, articole specifice de sport, încălțăminte de interior și ghiozdane, poate costa cu ușurință zeci de mii de yen (echivalentul a câteva sute de EUR).

În multe localități, poate exista doar unul sau un număr limitat de croitori sau producători desemnați pentru o anumită uniformă școlară. Acest lucru poate duce la prețuri mai mari din cauza lipsei concurenței.

Guvernul japonez și autoritățile locale oferă subvenții sau ajutoare financiare familiilor ale căror venituri se situează sub un anumit prag de sărăcie. Acest sprijin educațional poate contribui la acoperirea unei părți din costurile uniformelor și a altor

rechizite școlare necesare. Unele comunități și organizații neguvernamentale (ONG-uri) au programe care contribuie la reducerea poverii, cum ar fi colectarea și revânzarea uniformelor uzate la prețuri mai mici sau chiar oferirea de servicii de închiriere/abonament pentru uniforme.

Costul ridicat al uniformelor a devenit un subiect de discuție în Japonia, solicitându-se școlilor și administrațiilor locale să abordeze problema presiunii financiare asupra familiilor. Unele școli explorează opțiuni precum opțiuni mai flexibile de uniforme sau programe de închiriere pentru a le face mai accesibile.

În școlile japoneze unde uniformele sunt obligatorii, există de obicei și sancțiuni pentru nepurtarea uniformelor școlare. Severitatea sancțiunilor poate varia de la o școală la alta, dar, în general, acestea vizează asigurarea respectării codului vestimentar.

Sancțiunile și procedurile comune includ:

- avertismente verbale: este etapa inițială constând, de obicei, într-un avertisment verbal din partea unui profesor sau a unui oficial al școlii.
- avertismente scrise/note către părinți: dacă problema persistă, se poate emite un avertisment scris, iar părinții sau tutorii sunt adesea contactați pentru a-i informa cu privire la încălcare și a li se solicita cooperarea.
- trimiterea acasă pentru a se schimba: elevii pot fi trimiși acasă pentru a se schimba în uniformă corectă și nu li se permite să se întoarcă la ore până când nu sunt îmbrăcați corespunzător. Acest lucru poate duce la pierderea orelor de curs.
- detenția: detențiile după orele de curs sunt o formă obișnuită de pedeapsă pentru încălcarea codului vestimentar.
- eseuri de reflecție / scuze: elevilor li se poate cere să scrie eseuri de reflecție despre importanța respectării regulilor școlare sau să își ceară scuze pentru nerespectarea acestora.
- izolare temporară/suspendare: pentru încălcări repetate sau grave, elevii pot fi plasați în „izolare” (separați de clasele obișnuite) sau pot fi suspendați temporar din școală. Acest lucru este mai frecvent în cazul sfidării persistente sau al abaterilor semnificative de la uniformă.
- impactul asupra notelor/evaluărilor: deși nu afectează în mod direct notele academice, nerespectarea continuă a regulilor școlare, inclusiv a politicilor privind uniformele, poate avea un impact negativ asupra evaluării "atitudinii" sau "comportamentului" unui elev, care poate face parte din dosarul său școlar general.
- confiscarea articolelor interzise: în cazul în care încălcarea implică accesorii sau alte articole interzise (de exemplu, pantofi neconformi, bijuterii), aceste articole pot fi confiscate până când elevul respectă regulile.

Este important de subliniat că școlile japoneze pun un accent deosebit pe disciplină, conformitate și respectarea regulilor, considerate valori pentru promovarea unui mediu de învățare armonios și pentru pregătirea elevilor pentru viața de adult. Prin urmare, purtarea uniforme este, în general, luată în serios. Deși au existat recent unele discuții și ușoare relaxări ale unor reguli de aspect foarte stricte, în anumite regiuni (de exemplu, Tokyo), obligația de a purta o uniformă, precum și sancțiunile aplicabile pentru nerespectarea acesteia rămân în mare parte în vigoare.

Malta

În Malta, uniforme școlare sunt adoptate pe scară largă și reglementate la nivelul fiecărei școli. Atât școlile publice (de stat), cât și cele private și confesionale au ca cerință universală uniforme școlare. Malta, alături de Regatul Unit și Irlanda de Nord, se remarcă în Europa prin utilizarea pe scară largă a uniformelor școlare în școlile de stat.

Consiliul de administrație sau administrația fiecărei școli stabilește cerințele specifice privind uniforme, inclusiv culorile, stilurile și accesorii. Aceasta înseamnă că modelele de uniforme pot varia semnificativ de la o școală la alta.

Deși nu există o obligație legală la nivel național, uniformă școlară este o tradiție adânc înrădăcinată¹³ și o practică obligatorie în aproape toate școlile din Malta, fie că sunt de stat, confesionale sau independente.

Ministerul Educației din Malta sprijină, în general, utilizarea uniformelor, considerându-le o modalitate de a promova un sentiment de identitate, disciplină și egalitate în rândul elevilor. Au existat dezbateri, dar și schimbări; de exemplu, ministerul a anunțat în anul 2011 că uniforme școlare vor fi obligatorii în școlile gimnaziale și liceale pentru băieți în anul universitar următor, iar în anul 2019¹⁴, discuțiile au condus la adoptarea de către școlile primare și secundare de stat a treningurilor ca uniformă școlară.

Costul uniformelor școlare este o preocupare recurentă pentru părinți. Se fac eforturi pentru a menține costurile la un nivel scăzut, unele școli folosind ecusoane metalice ori brodate pentru a permite părinților să achiziționeze articole pe care să le aplice. Autoritatea malteză pentru concurență și consumatori a emis, de asemenea, recomandări pentru a face piața uniformelor școlare mai competitivă, încurajând modelele simple și permițând părinților să achiziționeze uniforme de la diferiți comercianți cu amănuntul.

Elemente comune ale uniforme:

¹³ <https://kidsinmalta.com/?p=728>

¹⁴ <https://www.um.edu.mt/library/oar/handle/123456789/102397>

- culori și embleme: uniforme include adesea culori și embleme specifice școlii, de obicei pe cravate, blazere sau tricouri polo.
- uniforme băieților: de obicei includ cămăși cu nasturi sau polo, pantaloni lungi (adesea gri sau albastru marin) sau pantaloni scurți (în special vara); blazerele, cravatele și puloverele cu decolteu în V sunt, de asemenea, comune.
- uniforme fetelor: deseori, rochii în carouri sau în dungi (purtați peste bluze vara) sau fuste cu cămăși cu nasturi/bluze polo, blazere și cravate iarna. Pantaloni de culoare închisă sunt, de asemenea, permisiți în multe școli.
- uniforme pentru educație fizică: majoritatea școlilor au o uniformă specifică pentru educație fizică, care constă de obicei în pantaloni scurți și tricou polo și, uneori, în trening. În ultimii ani, treningurile au devenit o parte mai obișnuită a uniformei de zi cu zi pentru școlile de stat.
- încălțăminte: în general, pantofi simpli, de culoare închisă.

Școlile au adesea reguli specifice privind aspectul general al elevilor, dincolo de elementele uniformei. Acestea pot include:

- aspectul părului: în general, se așteaptă ca părul să fie îngrijit, necolorat și fără tunsori extravagante; părul lung trebuie să fie prins la spate.
- bijuteriile sunt limitate, de obicei doar cercei mici și o cruce simplă sau un pandantiv religios; piercing-urile corporale sunt interzise.
- machiaj/lac de unghii: în general, nu sunt permise, în special în clasele primare și gimnaziale.

Uniformele școlare trebuie să fie curate, călcate și în stare bună (nedeteriorate).

Variații sezoniere: datorită climei mediteraneene din Malta, multe școli au diferite variante de uniforme pentru vară (materiale mai ușoare, mâneci scurte) și pentru iarnă (materiale mai groase, mâneci lungi, blazere).

Marea Britanie

În Marea Britanie (Anglia, Scoția și Țara Galilor), uniforme școlare sunt adoptate pe scară largă, dar reglementarea lor cade în principal în sarcina organelor de conducere ale fiecărei școli, nefiind impusă de legislația națională. Cu toate acestea, există orientări guvernamentale semnificative, în special în Anglia, pentru a asigura uniforme accesibile și la îndemâna tuturor.

În Anglia, deși școlile nu sunt obligate prin lege să aibă o uniformă, [Departamentul pentru Educație \(DfE\)](#) le încurajează puternic să le impună. Peste 90% dintre școlile primare și secundare din Anglia folosesc uniforme școlare.

Principalele aspecte de reglementare¹⁵ din Anglia se referă la accesibilitate și echitate.

Orientări statutare privind costurile: în [Legea din anul 2021 privind educația](#) (orientări cu privire la costurile uniformelor școlare) există o prevedere potrivit căreia școlile trebuie să țină cont de orientările Departamentului pentru educație privind costurile uniformelor¹⁶. Aceasta înseamnă că școlile trebuie să ia măsuri pentru a se asigura că uniforme sunt accesibile¹⁷ și nu reprezintă o barieră în calea participării elevilor la ore.

Principiile-cheie ale orientărilor:

Limitarea articolelor de marcă: școlile sunt obligate să limiteze numărul de articole de marcă la minimum, în mod ideal la trei sau patru (cravata de marcă fiind considerată drept una dintre acestea), pentru a permite părinților să achiziționeze alternative mai ieftine de la diverși comercianți cu amănuntul, cum ar fi supermarketurile.

Achiziții competitive: școlile trebuie să se asigure că sunt încheiate contracte competitive cu furnizorii de uniforme, pentru a obține cel mai bun raport calitate/preț. Contractele cu un singur furnizor ar trebui evitate, cu excepția cazului în care se desfășoară în mod regulat o procedură de licitație competitivă.

Uniforme second-hand: școlile trebuie să ia măsuri pentru ca uniforme second-hand să fie disponibile și accesibile părinților și să publice informații în acest sens pe site-urile lor web.

Consultare și transparență: școlile ar trebui să se consulte cu părinții și elevii atunci când își elaborează sau își revizuiesc politicile privind uniforme și să publice politici clare și ușor de înțeles pe site-urile lor web.

Sanțiuni pentru nerespectarea normelor: directorii de școli pot sancționa un elev pentru lipsa uniforme școlare, cu condiția ca regulile să fie descrise în politica de comportament publicată de școală. Cu toate acestea, școlile trebuie să ia în considerare cererile rezonabile de flexibilitate (de exemplu, pentru convingeri religioase, etnie, handicap sau alte circumstanțe speciale) și să se asigure că politicile lor nu sunt discriminatorii.

Plângeri: părinții pot formula plângeri către școli atunci când se consideră că politica privind uniforme este incorectă sau nu respectă orientările. Dacă nu sunt soluționate, plângerile pot fi înaintate Departamentului pentru Educație.

¹⁵ <https://neu.org.uk/advice/classroom/dress-code>

¹⁶ <https://www.gov.uk/government/publications/cost-of-school-uniforms>

¹⁷ <https://www.gov.uk/government/publications/cost-of-school-uniforms/cost-of-school-uniforms>

Ghid de elaborare a politicii privind uniforme școlare al [Departamentului pentru Educație](#):

Acest ghid non-statutar va sprijini școlile în elaborarea și punerea în aplicare a politicii lor privind uniforme școlare.

Este posibil ca unele școli să nu aibă o politică privind uniforme sau un cod vestimentar, caz în care unele aspecte ale prezentului ghid ar putea să nu fie relevante. Cu toate acestea, se așteaptă să se ia în considerare aceste orientări de către consiliile de administrație, pentru a se asigura că își îndeplinesc obligațiile care le revin în temeiul [Legii drepturilor omului](#) din 1998 și al [Legii privind egalitatea](#) din 2010.

Termenul „consiliu de administrație” din prezentul ghid include:

- consiliul de administrație al unui trust academic;
- organul de conducere al unei școli administrate sau al unei școli speciale neadministrate;
- autoritatea locală pentru unitățile de consultare a elevilor.
- în cadrul acestui ghid, „părinții” includ toate persoanele cu responsabilitate parentală, inclusiv tutorii și îngrijitorii.
- este de competența consiliului de administrație al unei școli să decidă:
- regulile privind aspectul;
- dacă ar trebui să existe o politică privind uniforme școlare și, dacă da, care ar trebui să fie aceasta;
- modul în care uniforma ar trebui să fie furnizată.

Aceste obligații revin tuturor consiliilor de administrație prin statut pentru a se asigura că politicile școlare promovează buna conduită și disciplina în rândul elevilor.

Școlile sunt încurajate insistent să aibă o uniformă, deoarece aceasta poate juca un rol-cheie în:

- promovarea eticii unei școli;
- asigurarea unui sentiment de apartenență și identitate;
- stabilirea unui mediu adecvat pentru educație.

Pentru a ajuta consiliile de administrație să îndeplinească aceste cerințe, se recomandă insistent ca acestea:

- să colaboreze cu părinții și elevii la elaborarea politicii privind uniforme sau la efectuarea oricăror modificări semnificative; opiniile acestora trebuie să fie luate în considerare la stabilirea politicii finale;
- să ia în considerare modul în care introducerea politicii propuse privind uniforme ar putea afecta grupurile reprezentate în școală, în special cele care împărtășesc caracteristici protejate, așa cum sunt definite de Legea privind egalitatea din 2010;
- să ia în considerare cât de confortabilă va fi uniforma propusă pentru elevi

- să adopte o abordare sensibilă pentru a permite excepții în caz de vreme extremă - de exemplu, permițând elevilor să poarte pantaloni scurți pe vreme foarte caldă sau permițând purtarea pantalonilor în loc de fuste pe vreme foarte rece;
- să se asigure că uniforma lor este adecvată și sigură pentru elevii care merg pe jos sau cu bicicleta la școală - de exemplu, permițând elevilor să poarte o haină vizibilă seara, în drum spre casă;
- să aleagă un echipament de educație fizică care să fie practic, confortabil, adecvat activității implicate și accesibil;
- să se asigure că politica finală este publicată pe site-ul web al școlii, astfel încât părinții (inclusiv părinții viitorilor elevi) să o poată accesa și înțelege cu ușurință;
- să analizeze cu atenție riscul unei contestații a politicii și să ia în considerare asigurarea corespunzătoare.

În afară de responsabilitățile lor de a respecta toată legislația relevantă, consiliile de administrație vor lua în considerare și alți factori relevanți. De exemplu, fabricarea articolelor de îmbrăcăminte poate avea un impact semnificativ asupra mediului.

Este posibil ca școlile să dorească să ia în considerare impactul uniformei lor asupra mediului și să analizeze modul în care sunt obținute articolele de marcă, în cazul în care aleg să le aibă. De asemenea, se recomandă ca școlile să își revizuiască politica periodic, pentru a se asigura că aceasta este încă adecvată scopului. Revizuirea unei politici nu trebuie neapărat să ducă la modificări.

Dacă uniforma unei școli este prea scumpă, aceasta poate reprezenta o povară nerezonabilă pentru familii. Nicio uniformă școlară nu ar trebui să fie atât de scumpă încât elevii sau familiile acestora să se simtă în imposibilitatea de a se înscrie sau de a frecventa o școală la alegerea lor din cauza costului uniformei.

Școlile ar trebui să acorde o prioritate ridicată aspectelor legate de costuri. Au fost emise orientări legale privind costul uniformelor școlare, pe care școlile relevante trebuie să le ia în considerare la elaborarea și punerea în aplicare a politicii lor privind uniforme.

Atunci când ia decizii cu privire la politica sa privind uniforme, o școală trebuie să țină seama de obligațiile sale în temeiul Legii drepturilor omului din 1998 și al Legii privind egalitatea din 2010. O școală va trebui să ia în considerare impactul politicii sale asupra elevilor care prezintă o caracteristică ocrotită de lege.

Caracteristicile ocrotite relevante pe care școlile ar trebui să le ia în considerare la elaborarea și punerea în aplicare a politicii lor privind uniforme sunt:

- sexul;

- religia sau convingerile;
- rasa (inclusiv culoarea, naționalitatea, originea etnică sau națională);
- dizabilitatea;
- schimbarea de gen;
- starea de graviditate.

Consiliile de administrație vor elabora o politică privind uniformele cât mai cuprinzătoare posibil, iar școlile trebuie să fie atente la punerea în aplicare a acestei politici, astfel încât toți elevii să poată purta uniforma.

În Irlanda de Nord, purtarea uniformei școlare nu este reglementată prin legislație, ci prin decizia școlilor.

Gestionarea de zi cu zi a școlilor, inclusiv politica privind uniformele școlare, este de competența directorilor de școli, sub rezerva oricăror instrucțiuni care ar putea fi date de Consiliul superior.

Ministerul Educației dispune în prezent de orientări care oferă consiliere școlilor cu privire la aspectele pe care ar trebui să le ia în considerare atunci când își elaborează politicile privind uniformele școlare. Deși orientările existente sunt detaliate și oferă consiliere cu privire la multe elemente ale politicii privind uniformele, școlile nu sunt obligate, în prezent, prin lege, să le respecte. [Circulara](#) inițială a fost emisă la 30 martie 2011 și a fost reeditată la 5 iunie 2018, cu detalii de contact actualizate.

Ministrul Educației intenționează să introducă orientări legale astfel încât toate organismele de conducere ale școlilor să fie obligate să își revizuiască politica privind uniformele școlare și să se asigure că uniformele școlare pot fi achiziționate la un cost¹⁸ suportabil pentru părinți/îngrijitori; pe acest subiect a avut loc o [consultare publică](#) în perioada 20.06-27.09.2024.

Olanda

În general, uniformele școlare nu sunt obligatorii și sunt foarte puțin întâlnite în școlile publice din Olanda.

Sistemul școlar olandez este cunoscut pentru atmosfera sa neformală, iar acest lucru se extinde și la codul vestimentar. De obicei, elevii poartă la școală hainele lor obișnuite, similare cu cele pe care le-ar purta în afara școlii.

¹⁸ <https://www.education-ni.gov.uk/news/paul-givan-introduces-school-uniforms-bill-assembly#:~:text=It%20is%20anticipated%20that%20the,the%20Assembly%20during%20March%20202025>.

Deși nu există un cod vestimentar strict, în majoritatea școlilor publice olandeze există cerința păstrării decenței. De exemplu, îmbrăcămintea extravagantă sau ținuta care ar putea fi deranjantă nu este de obicei permisă. Unele școli pot avea reguli specifice, cum ar fi fără șepci sau hanorace în clasă, dar acestea sunt mai degrabă excepții decât norme.

Singurele cazuri în care există uniforme școlare sunt în:

- școlile internaționale: multe școli internaționale din Olanda, în special cele care se adresează comunităților de expatriați (cum ar fi Școala Britanică), solicită uniforme. Acest lucru se datorează adesea faptului că ele urmează tradițiile educaționale din țările lor de origine, unde uniformele sunt impuse;
- unele școli private sau confesionale, în special cele cu o afiliere religioasă puternică, ar putea avea coduri vestimentare mai stricte sau chiar uniforme, dar acest lucru este rar.

Întrucât uniformele școlare nu sunt comune în școlile publice din Țările de Jos, nu există o procedură standardizată de alegere a modelului.

De asemenea, suportarea costurilor nu reprezintă o preocupare pentru familiile olandeze. Cu toate acestea, în rarele cazuri în care o școală solicită o uniformă (în principal școli internaționale sau foarte puține instituții private/religioase), regula generală este aceea că părinții sau tutorii suportă costurile uniformelor școlare. De obicei, aceste școli au încheiate acorduri cu anumiți furnizori, iar familiile vor achiziționa articolele necesare direct de la furnizorii respectivi.

De exemplu, [The British School in the Netherlands \(BSN\)](#), o școală internațională de renume, afirmă în mod explicit că „Familiile trebuie să se aștepte să plătească aproximativ 250 EUR pentru costul inițial al unei uniforme școlare complete (set de bază)”. Se menționează, de asemenea, că uniformele second-hand pot fi uneori cumpărate din vânzările Asociației Familiilor, ceea ce poate contribui la reducerea costurilor.

În timp ce guvernul olandez finanțează învățământul public, iar manualele școlare sunt în general gratuite, articolele vestimentare specifice, precum uniformele, sunt considerate o cheltuială privată pentru familii, la fel ca alte articole vestimentare personale.

Având în vedere că uniformele școlare nu sunt obligatorii în marea majoritate a școlilor, în general nu există sancțiuni pentru nepurtarea acestora. În rarele cazuri în care o școală impune purtarea uniformei, politicile interne ale școlii vor dicta sancțiunile aplicabile în caz de nerespectare. Aceste politici trebuie să fie comunicate în mod clar părinților și elevilor la înscriere. Este important de subliniat că aceste sancțiuni sunt corelative regulilor fiecărei școli și nu fac parte dintr-o politică națională de educație în Olanda, deoarece uniformele nu sunt o caracteristică standard a educației olandeze.

Polonia

În Polonia, situația uniformelor școlare s-a schimbat de-a lungul timpului. În prezent, uniforme școlare nu sunt, în general, obligatorii în școlile publice.

În 2007, uniforme școlare au fost reintroduse ca obligatorii în Polonia pentru școlile primare și gimnaziale. Această obligație a fost stabilită în temeiul [Legii sistemului de învățământ](#) din Polonia de către ministrul educației naționale de la acel moment. Pentru școlile gimnaziale, decizia de a introduce uniforme a fost lăsată la latitudinea directorului școlii, care putea face acest lucru după consultarea consiliului de părinți.

Reintroducerea uniformelor în 2007 a fost destul de controversată, stârnind dezbateri în mass-media, în rândul părinților și în școli. Argumentele împotriva uniformelor s-au axat adesea pe ideea că acestea privează copiii de individualitate și libertate de exprimare. Cu toate acestea, susținătorii au argumentat că uniforme pot contribui la nivelarea diferențelor materiale vizibile dintre elevi, reduc presiunea colegilor legată de îmbrăcăminte și chiar ar îmbunătăți disciplina și siguranța.

În ciuda fermității inițiale, această cerință nu a durat mult. Uniformele obligatorii au fost abolite în majoritatea școlilor publice doar câțiva ani mai târziu, în jurul anului 2008. Politica s-a dovedit dificil de pus în aplicare și nu a avut rezultatele dorite, cum ar fi îmbunătățirea rezultatelor învățării sau eliminarea unor probleme sociale precum consumul de droguri în școli.

În prezent, uniforme școlare nu sunt obligatorii în marea majoritate a școlilor publice din Polonia; de obicei, elevii poartă propriile haine.

Uniformele există în special în anumite școli private, cum ar fi școlile sociale, internatele, școlile catolice, Montessori și internaționale, unde decizia de a impune uniforme este luată de fiecare instituție în parte. Aceste școli folosesc adesea uniforme pentru a crea un sentiment de comunitate, pentru a menține o anumită imagine și, uneori, pentru a reduce diferențele materiale vizibile dintre elevi. Uniforma specifică și cerințele acesteia sunt descrise în regulamentul fiecărei școli.

Așadar, deși a existat o scurtă perioadă în care uniforme au fost obligatorii în școlile publice, în prezent nu mai este cazul. Dacă un elev poartă uniformă în Polonia, cel mai probabil este pentru că frecventează o școală privată sau internațională care a ales să pună în aplicare o politică privind uniforme.

Urmând un proces structurat și incluziv, școlile pot alege un model de uniformă care să fie bine primit, practic și care să servească în mod eficient scopului propus.

În Polonia, părinții sau tutorii suportă costurile uniformelor școlare atunci când acestea sunt obligatorii. De obicei, aceștia achiziționează uniforme direct de la furnizorii desemnați sau recomandați de școală. Unele școli private pot facilita achiziția prin intermediul magazinelor la fața locului sau prin furnizarea de liste de furnizori autorizați.

Școlile private au adesea magazine de lucruri „aproape noi” unde părinții pot cumpăra uniforme second-hand la un preț redus sau pot dona uniforme pe care copiii lor nu le mai poartă. Acest lucru contribuie la ușurarea unei părți din povara financiară.

Nu există niciun program guvernamental sau act public care să oblige guvernul sau școlile publice să plătească pentru uniforme din Polonia. Costurile pentru rechizite școlare, manuale (deși uneori există ajutoare pentru familiile cu venituri mici) și orice îmbrăcăminte școlară specifică, cum ar fi uniforme, sunt în general considerate responsabilități ale părinților.

În unele cazuri, organizațiile sau fondurile specifice școlii (cum ar fi contribuțiile consiliului părinților) ar putea oferi ajutor familiilor cu dificultăți financiare pentru a acoperi diverse cheltuieli legate de școală, care ar putea include uniforme, dacă acestea sunt obligatorii. De exemplu, unele organizații non-profit pot ajuta la plata taxelor școlare și a uniformelor pentru copiii din medii defavorizate.

Deoarece uniforme școlare nu sunt obligatorii în marea majoritate a școlilor publice din Polonia, nu există, în general, sancțiuni pentru nepurtarea acestora; elevii își poartă pur și simplu propriile haine.

Cu toate acestea, pentru școlile private din Polonia care impun uniforme, consecințele nepurtării uniforme sunt determinate de regulamentul intern și de codul de conduită al fiecărei școli. Aceste sancțiuni nu sunt reglementate de legislația națională, ci de propriile politici ale școlii, pe care părinții le acceptă la înscriere.

Este important să facem diferența între această abordare și abordarea generală a "toleranței zero", care a fost introdusă în școlile publice poloneze în jurul anului 2007 și care urmărea să reducă o serie de comportamente antisociale, inclusiv ținutele indecente. Deși această inițiativă viza o disciplină mai strictă, ea nu se referea numai la obligativitatea uniformelor școlare sau la sancțiunile pentru nepurtarea acestora.

În esență, dacă o școală din Polonia are o uniformă, aceasta va avea propriile reguli și consecințe pentru nerespectarea lor, dar aceasta nu este o politică națională generalizată.

Spania

În Spania, utilizarea uniformelor variază semnificativ în funcție de tipul de școală. Marea majoritate a școlilor publice (*colegios públicos*) din Spania nu solicită elevilor să poarte uniforme zilnic la școală. Elevii poartă propriile haine. Unele școli publice pot avea o uniformă neobligatorie, adesea un tricou polo cu sigla școlii sau recomandă un cod vestimentar general *smart casual*.

La fel ca în alte țări europene, elevilor din școlile publice li se cere adesea să poarte îmbrăcăminte mai formală (de exemplu, cămașă albă, pantaloni/fustă de culoare închisă) pentru evenimente speciale, ceremonii sau sărbători naționale.

Școlile *concertado* (școli semiprivatizate/gratuite) sunt școli private care primesc o anumită finanțare publică. Un număr semnificativ de școli *concertado* au aproape întotdeauna o uniformă școlară obligatorie. Acestea sunt adesea școli catolice, iar uniforma este o modalitate comună de a promova identitatea și disciplina în cadrul modelului lor educațional.

Majoritatea școlilor complet private și a școlilor internaționale din Spania (de exemplu, școli britanice, școli americane) au o politică strictă și obligatorie privind uniforma școlară. Aceasta este o caracteristică puternică a acestor instituții, care urmăresc să creeze un sentiment de comunitate, să mențină un aspect profesional și, adesea, să se alinieze standardelor lor educaționale internaționale.

În Spania nu există niciun act public specific sau o lege națională care să impună obligativitatea uniformelor școlare pentru toate școlile publice. În schimb, decizia de a implementa sau nu uniforme școlare este lăsată în mare măsură la latitudinea fiecărei școli și a conducerii sale. [Legea organică 2/2006 privind educația](#) acordă un grad semnificativ de autonomie școlilor individuale, în special în ceea ce privește organizarea internă, inclusiv codurile vestimentare.

Deși nu există un mandat național, unele regiuni sau municipalități pot promova utilizarea uniformelor sau pot oferi stimulente (cum ar fi deduceri fiscale pentru familii, așa cum s-a întâmplat în Madrid) pentru a încuraja școlile să le adopte. Cu toate acestea, chiar și în aceste cazuri, decizia finală aparține de obicei școlii, după consultarea comunității sale educaționale: părinți, profesori.

În esență, dacă o școală publică decide să aibă o uniformă, aceasta o face pe baza propriilor reglementări interne și a acordului cu comunitatea școlară, nu din cauza unei cerințe legale naționale.

În Spania, regula generală este că părinții sau tutorii sunt responsabili pentru plata uniformelor școlare atunci când acestea sunt necesare; deși pot exista unele mecanisme de sprijin la nivel regional sau școlar (cum ar fi deduceri fiscale sau vânzări la mână a doua). Uniformele școlare nu sunt furnizate gratuit sau de către guvern în majoritatea cazurilor.

Deoarece majoritatea școlilor publice din Spania nu au uniforme obligatorii, acest cost este în general suportat de părinți. În cazul în care o școală publică încurajează un articol de marcă opțional, părinții de obicei îl cumpără.

Școlile *concertado* (semiprivatizate) și private sunt școlile în care uniforme sunt cele mai frecvente și adesea obligatorii. În aceste cazuri, este uzual ca părinții să cumpere uniforma completă. Costul poate varia semnificativ. Unele uniforme pot fi destul de scumpe, mai ales dacă sunt specifice școlii, cu steme sau modele unice.

Uniformele pot fi achiziționate de la anumite magazine desemnate: Acestea pot fi furnizori specializați de uniforme sau chiar departamente din cadrul marilor retaileri

precum El Corte Inglés. Unele școli vând uniforme în incintă, iar alte școli au acum magazine online pentru achiziționarea uniformelor.

Multe școli solicită articole de marcă, ceea ce înseamnă că părinții nu pot cumpăra pur și simplu articole generice și să le adauge o siglă sau stemă. Acest lucru limitează adesea locurile de unde pot fi cumpărate articolele și poate duce la creșterea costurilor.

În esență, dacă o școală din Spania impune o uniformă, aceasta o va aplica cu propriul set de reguli și consecințe. Cu toate acestea, pentru marea majoritate a elevilor din învățământul public, uniforme pur și simplu nu sunt o preocupare și, prin urmare, sancțiunile pentru nepurtarea acestora nu se aplică. Sancțiunile sunt stabilite de școala în sine, nu de legislația națională. Acestea pot include: avertismente verbale, note sau apeluri către părinți, acțiuni disciplinare minore (de exemplu, să fie ținut înăuntru în timpul pauzei sau după ore), excluderea temporară de la ore/activități, refuzul de intrare, acțiuni disciplinare mai severe pentru sfidarea repetată și deliberată a politicii privind uniforma.

SUA

În Statele Unite, uniforme școlare există, dar nu sunt la fel de răspândite ca în țări precum Japonia sau Regatul Unit. Prevalența lor variază semnificativ între școlile publice și cele private.

Marea majoritate a școlilor private din SUA impun uniforme. Aceasta face adesea parte din tradiția lor, ajută la promovarea unui sentiment de comunitate și poate contribui la un mediu de învățare disciplinat. Uniformele din școlile private pot varia de la ținute mai formale precum blazere, cravate și fuste în carouri la combinații mai simple de cămăși polo și pantaloni kaki.

Deși mai puțin frecvente decât în școlile private, un număr tot mai mare de școli publice din SUA au implementat politici privind uniforme.

În anul școlar 2019-2020, aproximativ 18,8% din școlile publice aveau programe obligatorii privind uniforme, o creștere notabilă față de deceniile anterioare.

Cerințele privind uniforme sunt mai răspândite în școlile primare și gimnaziale comparativ cu liceele.

De asemenea, acestea sunt mai frecvente în mediile urbane și în școlile cu o concentrație mai mare de elevi eligibili pentru masa de prânz gratuită sau cu preț redus.

Multe școli publice, chiar dacă nu impun uniforme complete, au coduri stricte de îmbrăcăminte care descriu ținuta acceptabilă. Aceste coduri de îmbrăcăminte interzic adesea îmbrăcăminte considerată vulgară, obscenă sau perturbatoare pentru mediul de învățare.

Motivele uzuale pentru adoptarea uniformelor sau a codurilor stricte de ținută includ:

- siguranța, prin identificarea cu ușurință a studenților și ne-studenților din campus și pentru a reduce activitatea legată de bande prin afișarea ținutelor diferitelor grupuri de studenți.
- reducerea presiunii colegilor prin reducerea la minimum a atenției acordate mărcilor sau stilurilor de îmbrăcăminte, reducând potențial disparitățile socio-economice și intimidarea legată de aspect.
- îmbunătățirea disciplinei și a concentrării pentru că uniforme creează o atmosferă mai serioasă și mai disciplinată, ceea ce duce la mai puține distrageri și la un comportament mai bun al elevilor.
- promovarea sentimentului de apartenență/ comunitate și a muncii în echipă în rândul elevilor.
- nicio lege federală nu impune uniforme școlare la nivel național. Așadar, deși există școli cu uniforme în SUA, aceasta nu este o cerință universală.
- legislația statelor variază, dar multe state autorizează districtele școlare să pună în aplicare politici privind uniforme sau codul vestimentar.
- decizia de a pune în aplicare uniforme se ia de obicei la nivelul districtului școlar local sau al fiecărei școli, adesea cu contribuția părinților și a comunității.

Decizia de a implementa politici privind uniforme școlare este luată în principal la nivel local și de stat. Iată cum funcționează în general:

- autorizarea statului: multe state au legi care autorizează sau permit districtelor școlare sau școlilor individuale să pună în aplicare politici privind codul vestimentar și/sau uniforme. Aceste legi nu impun uniforme, ci dau autorităților locale puterea de a decide.
- decizii ale consiliului școlar local: decizia efectivă de a impune uniforme este luată de consiliile școlare locale sau de administrațiile școlilor individuale. Acestea fac adesea acest lucru pentru a aborda probleme precum:
- siguranța școlară și reducerea îmbrăcăminte legate de bande¹⁹.

¹⁹ Atunci când școlile din SUA se referă la „îmbrăcăminte legată de bande”, acestea vorbesc în general despre articole, culori, stiluri sau simboluri specifice care sunt asociate cu o anumită bandă de stradă. Intenția este de a preveni promovarea afilierii la bande, de a reduce violența legată de bande și de a crea un mediu de învățare mai sigur și mai concentrat.

„Îmbrăcăminte legată de bande” este localizată și se poate schimba, dar include în general:

Culori specifice: Multe bande sunt identificate prin anumite culori (de exemplu, roșu, albastru). Școlile pot interzice purtarea evidentă a acestor culori sau a unor combinații specifice.

Mărci/Logouri specifice/Îmbrăcăminte sportivă: Unele bande adoptă anumite logo-uri ale echipelor sportive (de exemplu, anumite șepci de baseball, tricouri ale echipelor) sau mărci de îmbrăcăminte ca elemente de identificare, chiar dacă aceste mărci sunt populare în moda obișnuită. De exemplu, o bandă locală ar putea adopta un logo specific „F” de la o echipă sportivă, determinând școala să interzică toate hainele cu acel „F” specific pentru a evita confuzia sau percepția de afiliere.

Bandane/coafuri pe cap: Anumite culori sau moduri de a purta bandane pot fi puternic asociate cu anumite bande.

- reducerea presiunii colegilor și a distincțiilor socio-economice bazate pe îmbrăcăminte.
- promovarea unui mediu de învățare mai disciplinat și mai concentrat.
- promovarea unității și mândriei școlare.
- hotărâri judecătorești: deși Curtea Supremă a SUA nu s-a pronunțat în mod direct cu privire la constituționalitatea uniformelor școlare, instanțele inferioare au susținut, în general, politicile privind uniformele atât timp cât acestea servesc unui scop educațional legitim și nu încalcă drepturile constituționale ale elevilor (precum libertatea de exprimare sau religia) într-un mod nerezonabil. Cauza istorică adesea citată cu privire la exprimarea elevilor este *Tinker v. Des Moines Independent Community School District* (1969), care a stabilit că elevii "nu își pierd drepturile constituționale la libertatea de exprimare la poarta școlii", dar această hotărâre a permis, de asemenea, restricții în cazul în care exprimarea este perturbatoare.

În esență, deși guvernul federal (prin Departamentul de Educație) a emis orientări și a încurajat utilizarea uniformelor (în special în timpul administrației Clinton), acesta nu le impune printr-un act public specific. Puterea revine în mare măsură statelor și districtelor lor școlare locale.

Procedura de alegere a modelului de uniforme școlare în SUA variază semnificativ în funcție de tipul școlii, respectiv publică sau privată.

Deoarece uniformele nu sunt impuse la nivel federal, procesul decizional este unul local, implicând adesea diverse părți interesate. Iată o procedură generală pentru **școlile publice**:

1. Identificarea nevoii/problemei: o școală sau un district ar putea identifica problemele pe care uniformele ar trebui să le rezolve, cum ar fi: activități sau îmbrăcăminte legate de bande, disparități socio-economice și presiunea colegilor legate de mărcile de îmbrăcăminte, probleme de siguranță (identificarea mai ușoară a intrușilor), probleme de disciplină sau distrageri ale atenției cauzate de

Haine supradimensionate sau largi: Din punct de vedere istoric, pantalonii foarte largi sau cămășile supradimensionate au fost asociate cu anumite stiluri de bande, iar unele școli le interzic, invocând și potențialul de a ascunde arme.

Accesorii specifice: ex. anumite tipuri de cataramă de curea (în special cele cu inițiale), lanțuri specifice sau anumite tipuri de pălării.

Simboluri sau semne de mână: Îmbrăcăminte care prezintă simboluri ale bandelor, graffiti sau chiar numere care reprezintă afilierea la o bandă (de exemplu, „13” pentru Surenos, „18” pentru 18th Street Gang) este de obicei interzisă.

Îmbrăcăminte „șifonată”: credeți sau nu, unele școli au interzis tricourile albe sau tricourile polo cu încrețituri sau pliuri călcate, deoarece acest lucru a fost identificat ca fiind un element de identificare a unei bande în unele zone. De asemenea, școlile urmăresc să interzică îmbrăcăminte care ar putea imita stilurile bandelor, chiar dacă elevul nu este în mod oficial membru al unei bande, deoarece aceasta poate duce în continuare la o identificare greșită sau la conflicte.

îmbrăcămintea nepotrivită; dorința de a promova un sentiment mai puternic de comunitate și mândrie școlară.

2. Formarea unui comitet/un grup de lucru: de obicei, se formează un comitet, compus din: administratori școlari (director, directori adjuncți), profesori, părinți (adesea prin intermediul PTA/PTO sau al unui comitet specific pentru uniforme), uneori, reprezentanți ai elevilor (în special pentru școlile gimnaziale și liceale), membri ai comunității.
3. Cercetare și prospectare: comitetul va cerceta politicile privind uniforme existente în alte școli sau districte. o Vor analiza beneficiile și dezavantajele percepute, precum și considerentele juridice. Ar putea sonda părinții, elevii și personalul pentru a evalua interesul și preocupările.
4. Elaborarea propunerii: Pe baza cercetărilor și a contribuțiilor comunității, comitetul elaborează o propunere pentru o politică uniformă. Această propunere va include: justificarea implementării uniformelor, detalii specifice ale "modelului" de uniformă propus (de exemplu, tricouri polo în anumite culori, pantaloni/fuste kaki/navy, îmbrăcăminte exterioară specifică), orientări privind încălțăminte, accesoriile și posibilele zile *dress-down*, considerații privind accesibilitatea și modul de asistență pentru familiile cu venituri reduse.
5. Implicarea și feedback-ul comunității: propunerea este prezentată întregii comunități școlare (părinți, elevi, personal) prin reuniuni publice, sondaje online și materiale informative. Feedback-ul este colectat și luat în considerare. Aceasta este o etapă crucială, deoarece implicarea comunității este vitală pentru succesul implementării.
6. Aprobarea consiliului școlar/districtului: pentru școlile publice, politica finală privind uniforme necesită adesea aprobarea consiliului școlar local. Acesta va analiza propunerea, feedback-ul comunității și aspectele juridice.
7. Selectarea furnizorului (dacă este cazul): unele școli sau districte pot încheia parteneriate cu anumiți furnizori de uniforme pentru a asigura coerența și calitatea sau pentru a negocia prețuri mai bune. Altele ar putea pur și simplu să ofere orientări și să permită părinților să achiziționeze articole de la orice comerciant cu amănuntul care îndeplinește specificațiile. Factorii luați în considerare pentru furnizori sunt calitatea, durabilitatea, aprovizionarea etică, serviciul pentru clienți și costul.
8. Punere în aplicare și comunicare: odată aprobată, politica este comunicată în mod clar tuturor părților interesate cu suficient timp înainte de începerea noului an școlar. Sunt furnizate informații cu privire la locul și modul de achiziționare a uniformelor, precum și orice programe de asistență financiară.
9. Revizuire și ajustare: după implementare, școlile revizuiesc adesea periodic politica pentru a evalua eficacitatea acesteia și pentru a face orice ajustări necesare pe baza feedback-ului și a experienței.

Procesul din **școlile private** tinde să fie mai centralizat și adesea condus de misiunea, tradițiile și administrația școlii.

- multe școli private au tradiții privind uniforme de lungă durată care fac parte integrantă din identitatea și cultura lor. "Modelul" este adesea stabilit și rareori suferă schimbări radicale;
- administrația școlii, adesea în consultare cu consiliul de administrație sau cu conducerea școlii, ia de obicei decizii cu privire la stilurile de uniforme;
- modelul de uniformă încorporează de obicei culorile, stema sau logo-ul școlii pentru a consolida mândria și identitatea școlii;
- școlile private urmăresc adesea un aspect îngrijit, profesional, care este, de asemenea, practic pentru uzura zilnică. Acest lucru ar putea implica blazere, cravate și ținute mai formale decât uniforme școlilor publice. Durabilitatea și ușurința de îngrijire pentru părinți sunt, de asemenea, luate în considerare;
- școlile private au aproape întotdeauna parteneriate cu furnizori specifici de uniforme sau cu comercianți cu amănuntul desemnați pentru a asigura consecvența în ceea ce privește calitatea, culoarea și designul. Părinții sunt îndrumați către acești furnizori specifici;
- deși feedback-ul părinților ar putea fi luat în considerare, procesul este, în general, mai puțin deschis dezbaterilor ample ale comunității decât în cazul școlilor publice, deoarece familiile aleg adesea școlile private în special pentru tradițiile și valorile lor stabilite, care pot include uniforme.

Atât în mediul public, cât și în cel privat, modelul de uniformă ales urmărește de obicei caracterul practic, durabilitatea și un aspect care se aliniază obiectivelor educaționale ale școlii și valorilor comunității.

În SUA, suportarea costurilor pentru uniforme școlare depinde, în primul rând, de tipul școlii (publică sau privată) și de situația financiară a familiei.

Pentru școlile publice:

- în majoritatea școlilor publice care solicită uniforme, părinții sau tutorii sunt responsabili de achiziționarea uniformelor pentru copiii lor.
- programe de asistență financiară: recunoscând că uniforme pot fi o povară financiară, multe școli publice și districte școlare oferă diverse forme de asistență pentru familiile cu venituri mici. Aceasta poate include:
 - scutiri: politici care permit familiilor să fie scutite de cerința privind uniforme din cauza dificultăților financiare;
 - școala, districtul sau administrația locală pot oferi subvenții sau vouchere pentru a ajuta familiile eligibile să cumpere uniforme. Acest lucru variază foarte mult în funcție de locație;
 - programe de donații/ second-hand: multe școli organizează evenimente de "schimb de uniforme" sau păstrează un stoc de uniforme donate ușor uzate pe care familiile le pot accesa gratuit sau la un cost foarte scăzut;

- organizații caritabile: numeroase organizații caritabile locale și naționale (de exemplu, Assistance League's Operation School Bell, Salvation Army, Catholic Charities, Boys & Girls Clubs) oferă gratuit rechizite școlare și uniforme elevilor defavorizați;
- fonduri școlare: unele școli pot alocă o parte din bugetul lor sau pot strânge fonduri prin eforturile PTA/PTO pentru a ajuta familiile nevoiașe.

Școlile publice care impun uniforme sunt adesea obligate să se asigure că uniforme sunt disponibile la un preț rezonabil și că există politici de renunțare în caz de dificultăți pentru a preveni excluderea elevilor din cauza barierelor financiare.

În școlile private, este aproape universală responsabilitatea părinților sau tutorilor de a achiziționa uniforme. Uniformele școlilor private pot fi uneori mai scumpe decât uniforme școlilor publice, mai ales dacă necesită articole specifice, cum ar fi blazere cu logo-ul școlii, cravate specifice sau dacă trebuie achiziționate de la un număr limitat de furnizori oficiali. La fel ca școlile publice, multe școli private facilitează vânzarea de uniforme "aproape noi" sau la mâna a doua, adesea conduse de asociații de părinți, unde familiile pot cumpăra uniforme folosite la un preț redus.

În cazuri mai rare, unele școli private care oferă un ajutor financiar sau burse elevilor pot ajuta indirect la suportarea costurilor uniformelor, ca parte a cheltuielilor educaționale generale acoperite de pachetul de ajutor.

Școlile din SUA care au politici uniforme obligatorii pot impune și impun sancțiuni pentru nerespectarea acestora. Consecințele specifice variază de la o școală la alta și de la un district la altul, dar acestea sunt de obicei descrise în manualul elevului sau în codul de conduită:

- avertisment verbal: pentru o primă abatere sau o abatere minoră, un elev poate primi un avertisment verbal din partea unui profesor sau administrator.
- avertisment scris/documentare: incidentul poate fi documentat în mod oficial, iar o notificare scrisă ar putea fi trimisă acasă părinților sau tutorilor.
- detenția este o măsură disciplinară obișnuită, prin care elevului i se cere să rămână la școală pentru o perioadă suplimentară (de exemplu, în timpul prânzului, după orele de curs sau detenție/izolare în școală) ca o consecință.
- pierderea privilegiilor: elevii pot pierde temporar anumite privilegii, cum ar fi participarea la activități extra-curriculare, evenimente școlare, excursii sau timp de socializare.
- părinților li se poate cere să vină la școală pentru a discuta despre încălcarea uniforme și pentru a asigura respectarea acesteia pe viitor.

- trimiterea acasă pentru schimbare în special pentru încălcări mai semnificative sau repetate, un elev poate fi trimis acasă pentru a se schimba în uniforma corespunzătoare, ceea ce înseamnă pierderea timpului de instruire.
- suspendare în cadrul școlii: elevul poate fi îndepărtat de la cursurile obișnuite și plasat într-un cadru alternativ supravegheat în cadrul școlii pentru o zi sau mai mult.
- suspendare în afara școlii: pentru încălcări repetate sau grave, un elev poate fi suspendat de la școală pentru o perioadă.
- excluderea din activități: în cazuri mai extreme sau persistente, un elev ar putea fi exclus de la participarea la sporturi, cluburi sau alte activități non-academice.
- scăderea notelor (mai puțin frecventă doar în cazul încălcării uniformelor): deși nu este tipic pentru o singură încălcare a uniformei, nerespectarea persistentă ar putea, teoretic, să aibă un impact asupra statutului general al unui elev sau să fie luată în considerare într-o notă mai largă de "conduită", dacă politica școlii o permite.
- expulzarea (extrem de rară doar pentru uniforme) ar fi o ultimă soluție absolută, de obicei pentru nerespectarea repetată, sfidătoare și gravă care face parte dintr-un model mai larg de probleme comportamentale.

În general, cutuma este ca școlile să aplice politici uniforme în mod consecvent și echitabil pentru toți elevii. Elevii și părinții acestora au dreptul la un proces echitabil, ceea ce înseamnă că ar trebui să fie informați cu privire la politică, la încălcare și la consecințe și, adesea, au posibilitatea de a contesta deciziile. Școlile publice care solicită uniforme au adesea prevederi pentru asistență financiară sau scutiri pentru familiile care nu-și permit cu adevărat să le cumpere. În cazul în care neconformarea unui elev se datorează unor dificultăți financiare reale, iar școala nu a oferit un sprijin adecvat sau o opțiune de renunțare, aplicarea sancțiunilor ar putea deveni controversată din punct de vedere juridic.

De obicei, școlile sunt obligate să facă adaptări rezonabile pentru elevii ale căror convingeri religioase impun purtarea unor haine care diferă de uniformă (de exemplu, hijab, turbane).

În cele din urmă, sancțiunile specifice și severitatea acestora sunt determinate de politicile disciplinare ale fiecărei școli sau ale fiecărui district, care trebuie să fie comunicate în mod clar elevilor și părinților la începutul anului școlar.

Suedia

În Suedia, uniforme școlare sunt extrem de rare și nu sunt obligatorii în școlile publice. Sistemul educațional suedez acordă prioritate individualității și libertății de exprimare, iar acest lucru se extinde la modul în care se îmbracă elevii. Majoritatea elevilor suedezi poartă la școală hainele lor *casual*, similare cu cele pe care le-ar purta în afara școlii.

Există câteva excepții foarte limitate:

- câteva școli internaționale: la fel ca în Olanda, o mână de școli internaționale din Suedia, care adesea se adresează comunităților de expatriați, pot avea o politică prin care cer purtarea unei uniforme pentru a se alinia tradițiilor educaționale din țara lor de origine;
- foarte puține școli private sau internate: există câteva școli independente, precum [*Sigtuna Humanistiska Läroverket \(SSHL\)*](#), care are uniforme²⁰. Cu toate acestea, chiar și în aceste cazuri, uniformă nu este obligatorie în fiecare zi, ci mai degrabă pentru anumite zile sau ocazii, cum ar fi adunările sau atunci când reprezintă școala.

Au existat unele dezbateri și chiar contestații juridice privind uniforme școlare în Suedia. În trecut, [*Inspectoratul școlar suedez \(Skolinspektionen\)*](#) s-a pronunțat împotriva școlilor care încercau să impună uniforme obligatorii, considerând că aceasta este o încălcare a drepturilor omului ale elevilor în ceea ce privește exprimarea individuală. În general, acestea afirmă că, deși școlile pot furniza uniforme, utilizarea acestora trebuie să fie voluntară și nu pot exista cerințe sau mustrări pentru nepurtarea lor.

Așadar, uniforme școlare nu sunt o practică comună sau obligatorie în sistemul școlar suedez. Prin urmare, în Suedia, nu există niciun act public sau nicio lege care să impună obligativitatea uniformelor școlare.

Sistemul educațional suedez se bazează pe principiile libertății individuale și ale drepturilor omului, care sunt consacrate în legi precum [*Legea educației \(Skollagen\)*](#). Inspectoratul școlar suedez (*Skolinspektionen*) care este organismul de reglementare pentru școli, s-a pronunțat în mod activ împotriva uniformelor școlare obligatorii,

²⁰ *Sigtuna Humanistiska Läroverket (SSHL)* este una dintre puținele școli din Suedia cu o tradiție puternică legată de uniforme, dar uniformă școlară este de fapt voluntară, nu obligatorie, pentru elevi. Site-ul web al SSHL afirmă că uniformă este o parte importantă a istoriei școlii și creează un sentiment de apartenență. Cu toate acestea, se menționează în mod explicit că uniformă școlară este voluntară. Elevii care aleg să poarte uniformă o îmbracă în anumite ocazii, cum ar fi:

- în fiecare miercuri;
- atunci când reprezintă școala la diverse activități;
- în alte zile, la cerere.

Uniformă constă în articole precum un blazer școlar, pantaloni sau fustă gri, o cămașă/ bluză albă, o cravată/eșarfă școlară, pantofi negri și șosete lungi negre sau de culoarea pielii. Elevii pot împrumuta, închiria sau cumpăra articolele de uniformă de la școală.

Astfel, deși SSHL promovează și oferă o uniformă, aceasta se aliniază interpretărilor juridice suedeze conform cărora elevii nu pot fi obligați să poarte o uniformă.

considerându-le o încălcare a drepturilor omului în ceea ce privește elevii, în special în ceea ce privește libertatea lor de exprimare și integritatea individuală.

Într-un caz notabil din 2017, Inspectoratul Școlar Suedez a ordonat unei școli independente (private), [Nordic International School](#), să elimine politica sa privind uniforme obligatorii, afirmând că aceasta „nu respectă cerințele constituționale” și că hainele elevilor „ar trebui să fie văzute ca o expresie individuală și determinate de elevii înșiși”. Aceștia au subliniat că, deși școlile pot furniza uniforme, utilizarea acestora trebuie să fie voluntară și nu pot exista cerințe sau sancțiuni pentru nepurtarea lor.

Așadar, în locul unei legi care impune uniforme, interpretarea juridică și norma culturală predominantă în Suedia descurajează și interzic în mare măsură uniforme obligatorii atât în școlile publice, cât și în majoritatea școlilor private.

Webografie

<https://worldpopulationreview.com/country-rankings/school-uniforms-by-country>

Cipru

<https://cyprus-faq.com/en/north/news/na-severnom-kipre-izmenili-pravila-nosheniya-platkov-v-shkolakh/>

<https://www.moec.gov.cy/odigos-ekpaidefsis/documents/english.pdf>

<https://www.xenion.ac.cy/high-school/wp-content/uploads/sites/3/2024/10/Regulations-of-Operation-Xenion-High-School.pdf>

Japonia

<https://education.international.go.jp/en/school-in-japan/school-life-in-japan/japanese-schools-and-uniforms/#:~:text=Uniform%20wearing%20situation,-The%20answer%20to&text=Many%20answered%20that%20they%20wore,school%20and%20senior%20high%20school.>

<https://meijiinternships.com/school-uniforms-the-story-behind/>

<https://www.nippon.com/en/column/g00554/#:~:text=In%20the%20late%201980s%20schools,outfits%20and%20improving%20their%20reputation.>

Marea Britanie

<https://www.niassembly.gov.uk/globalassets/documents/raise/publications/2022-2027/2025/education/3425.pdf>

<https://www.saa.woodard.co.uk/942/uniform-and-equipment>

<https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-8414/>

<https://www.mrc-epid.cam.ac.uk/blog/2024/02/15/135-countries-school-uniform-policies-less-exercise/>

Polonia

<https://histclo.com/schun/country/schunpol.html>

Spania

<https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/eurypedia/spain/early-childhood-and-school-education-funding>

<https://www.stepsintospain.es/placing-a-spotlight-on-concertado-education-in-spain/>

SUA

Office of Justice, <https://www.ojp.gov/ncjrs/virtual-library/abstracts/manual-school-uniforms>

<https://www.ebsco.com/research-starters/education/school-uniforms-overview>

<https://www.findlaw.com/education/student-rights/school-dress-codes.html#:~:text=%22Baggy%20pants%22%20restrictions%2C%20prohibiting,that%20is%20indecent%20or%20vulgar>

<https://www.uniformmarket.com/statistics/school-uniform-statistics>

Virginia Board of Education <https://www.cga.ct.gov/PS96/rpt/olr/htm/96-R-0407.htm>

Utah legislature <https://le.utah.gov/~2019/bills/hbillenr/HB0250.htm>

School Uniforms Overview <https://www.ebsco.com/research-starters/education/school-uniforms-overview>

<https://www.britannica.com/procon/school-uniforms-debate>

School uniforms and student behavior: is there a link? <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0885200621001162>

The Downsides of School Uniforms <https://www.newyorker.com/culture/culture-desk/the-unquestioned-goodness-of-school-uniforms>

Suedia

<https://www.loc.gov/item/global-legal-monitor/2018-02-01/sweden-school-inspectorate-says-school-uniforms-are-human-rights-violation/>